

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

Ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź, P - 36

Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12

E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-411-4/07/TD

Łódź, dnia 27 grudnia 2007 r.

DECYZJA Nr RŁO 60/2007

- I. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t. j. Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Nr 170, poz. 1217, Nr 249, poz. 1834) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy, w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206), stosownie do § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 18, poz. 171, z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Gminie Tuszyn,

działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

stwierdza się stosowanie przez Gminę Tuszyn **praktyki ograniczającej konkurencję**, o której mowa w art. 8 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku dostaw wody z sieci wodociągowej poprzez narzucanie uciążliwych, przynoszących Gminie nieuzasadnione korzyści, warunków umów w zakresie dostaw wody odbiorcom indywidualnym w drodze zobowiązania ich - na mocy Uchwały Rady Miejskiej nr XXVIII/209/92 z dnia 20 sierpnia 1992 r. oraz zmieniających ją uchwał Rady Miejskiej: nr XLV/355/94 z dnia 20 maja 1994 r., Uchwała nr XVIII/136/96 z dnia 16 lutego 1996 r. i postanowień Zarządu Miejskiego: z dnia 27 sierpnia 1997 r., z dnia 9 lutego 2000 r., z dnia 22 marca 2000 r. oraz z dnia 4 lipca 2001 r. – do wnoszenia dodatkowej, nie przewidzianej przepisami prawa opłaty w wysokości 1.929,00 zł (na obszarze wiejskim) lub 1.693,00 zł (na obszarze miejskim) za przyłączenie do sieci wodociągowej **i nakazuje jej zaniechanie.**

- II. Na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy, w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206), stosownie do § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 18, poz. 171, z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Gminie Tuszyn

działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na **Gminę Tuszyn** karę pieniężną za naruszenie zakazu określonego w art. 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w wysokości 13.320,00 zł.

Uzasadnienie

W okresie od 12 stycznia 2007 r. do 28 lutego 2007 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezes Urzędu”) prowadził postępowanie wyjaśniające z urzędu – w związku ze skargą konsumentką - w sprawie wstępnego ustalenia, czy Gmina Tuszyn nie narzuca uciążliwych warunków umów w zakresie dostawy wody odbiorcom indywidualnym, poprzez zobowiązywanie ich do wnoszenia dodatkowych, nie przewidzianych przepisami prawa opłat za przyłączenie do sieci wodociągowej.

W prowadzonym postępowaniu wyjaśniającym Prezes Urzędu ustalił, iż Gmina Tuszyn pobiera nieuzasadnione opłaty za przyłączenie do istniejącej sieci wodociągowej. Opłata ta jest pobierana w wysokości 1.929,00 zł (teren wiejski) lub 1.693,00 zł (teren miejski) niezależnie od ponoszonych przez mieszkańców kosztów realizacji budowy przyłącza do sieci. Analiza przepisów prawa w tym zakresie dała podstawę do uznania, że ww. opłata nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.) – zwana dalej: „ustawa o zaopatrzeniu w wodę”, i jako taka może stanowić naruszenie przepisów prawa.

Wobec powyższego w dniu 11 kwietnia 2007 r. wszczęte zostało postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem nadużywania przez Gminę Tuszyn pozycji dominującej na lokalnym rynku dostaw wody z sieci wodociągowej poprzez narzucanie uciążliwych warunków umów w zakresie dostaw wody odbiorcom indywidualnym w drodze zobowiązania ich do wnoszenia dodatkowej, nie przewidzianej przepisami prawa opłaty w wysokości 1.929,00 zł lub 1.693,00 zł za przyłączenie do sieci wodociągowej, co wyczerpuje znamiona czynu zabronionego przez art. 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t. j. Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Nr 170, poz. 1217, Nr 249, poz. 1834) – zwana dalej: „ustawa o okik”.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Gmina Tuszyn w piśmie z dnia 24 kwietnia 2007 r. (data doręczenia do Prezesa Urzędu) złożyła wyjaśnienia w sprawie. Gmina nie uznała postawionego jej zarzutu nadużywania pozycji dominującej na rynku dostaw wody z sieci wodociągowej i stwierdziła, iż jej działalność w przedmiotowym zakresie nie łamała i nie łamie ustawy o okik. W szczególności Gmina wyjaśniła, iż pobieranie opłat przez Gminę za przyłączenie do sieci wodociągowej przez indywidualnych odbiorców wynikało z potrzeby pozyskania środków na dalszą budowę sieci zaopatrujących mieszkańców Gminy Tuszyn w wodę. To przyczynia się z kolei do ogólnego rozwoju Gminy Tuszyn i ułatwienia codziennego życia mieszkańców. Opłaty są świadczeniami jednorazowymi, uzgodnionymi i opartymi o związki zwyczajowe, akceptowane przez umawiające się strony. Na zasadność opłat za przyłączenie wskazuje, jak wskazuje Gmina Tuszyn, fakt, iż decyzje o ich wprowadzeniu podejmowali wybrani przez mieszkańców Gminy przedstawiciele w formie Uchwał Rady Miasta i Gminy Tuszyn.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Stan faktyczny i prawny:

Gmina Tuszyn jest właścicielem całej sieci wodociągowej na terenie administracyjnym Gminy - o łącznej długości 167,4 km. (dowód: karta nr 5)

Rada Miasta i Gminy Tuszyn mocą Uchwały Nr XVII/122/91 z dnia 12 lipca 1991 w sprawie utworzenia zakładów budżetowych utworzyła Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie – zwany dalej również: „ZWiK” (dowód: karta nr 27). Przedmiotem działania ZWiK jest m.in. pobór, oczyszczanie, dostarczanie wody pitnej na potrzeby mieszkańców Gminy Tuszyn (dowód: karta nr 28).

Rada Miasta i Gminy Tuszyn Uchwałą Nr VII/52/03 z dnia 26 czerwca 2003 r. uchwaliła regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków (dowód: kart nr 39-49). Par. 29 ust. 1 ww. regulaminu stwierdza, iż *„Zakład wydaje warunki [przyłączenia do sieci] i przekazuje wnioskodawcy w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wniosku [o wydanie warunków technicznych]”*.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu w wodę, zaopatrzenie w wodę odbiorców z terenu Gminy jest zadaniem własnym Gminy Tuszyn. Zadanie to mogło być przekazane innym podmiotom do wykonania w trybie art. 3 ustawy z dnia 5 lutego 1997 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43, z późn. zm.) oraz art. 16 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Gmina Tuszyn – za pośrednictwem zakładu budżetowego - prowadzi działalność na rynku właściwym w zakresie dostaw wody.

Jak wyjaśniła Gmina Tuszyn, od roku 2001 (tj. od wejścia w życie ustawy o zaopatrzeniu w wodę) inwestycje polegające na budowie sieci wodociągowej w Gminie Tuszyn finansowane są ze środków własnych Gminy oraz z pożyczek i kredytów. Mieszkańcy wpłacali zaś opłatę za przyłączenie do wybudowanej sieci. Mieszkaniec Gminy Tuszyn, po wybudowaniu przyłącza wodociągowego, wnosi w kasie Gminy opłatę w wysokości 1 929 zł w przypadku terenów wiejskich oraz 1 693 zł w przypadku terenów miejskich. Opłaty te są waloryzowane kwartalnie wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Monitorze Polskim. (dowód: karta nr 4)

Wyżej wymienione opłaty wprowadzone były na mocy Uchwały Rady Miejskiej nr XXVIII/209/92 z dnia 20 sierpnia 1992 r. oraz zmieniających ją uchwał Rady Miejskiej: nr XLV/355/94 z dnia 20 maja 1994 r., nr XVIII/136/96 z dnia 16 lutego 1996 r. i postanowień Zarządu Miejskiego: z dnia 27 sierpnia 1997 r., z dnia 9 lutego 2000 r., z dnia 22 marca 2000 r. oraz z dnia 4 lipca 2001 r. Opłaty te stanowią dochód Gminy Tuszyn. Celem wprowadzenia opłaty było przyspieszenie przeprowadzenia inwestycji wodociągowych w Gminie. (dowód: karty nr 4-5).

Załącznik do Uchwały nr XLV(355)94 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 20 maja 1994 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XXVIII (209)92 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 20 sierpnia 1992 r. (podjętej na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3 oraz art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. f ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym) zawiera m.in. następujące sformułowanie: *„Odbiorcy, którzy zgłoszą chęć włączenia się do istniejącej sieci wodociągowej zobowiązani*

są do wniesienia opłaty w wysokości ustalonej każdorazowo przez Zarząd Miejski w Tuszynie (...) wg aktualnych cen”. (dowód: karta nr 12)

Jak poinformowała Gmina Tuszyn - opisując procedurę poprzedzającą zawarcie umowy o zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej składa do ZWiK wnioski o wydanie warunków technicznych na wykonanie przyłączy według wzoru udostępnianego przez ZWiK (karta nr 9). Do podania wnioskodawca załącza m.in. kopię dokumentu własności lub władania nieruchomością, mapę z planem usytuowania zabudowy wraz z propozycją przebiegu przyłączy. ZWiK zobowiązuje ponadto inwestora do zgłoszenia zakończenia realizacji przyłączy i przedłożenia wniosku o zawarcie umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków (dowód: karta nr 32). Zarówno wniosek o wydanie warunków technicznych, jak i wniosek o zawarcie umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków ma ustalony wzorzec (dowód: karty nr 9 oraz 32-33).

Wzorzec wniosku o zawarcie umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawiera w swojej treści między innymi następujące sformułowanie: *„Do zawarcia umowy konieczne jest przedstawienie następujących dokumentów: dowód wpłaty inwestycyjnej z kasy Urzędu Miasta, (...)”* (dowód: karta nr 32-33).

Formularz warunków technicznych wydawanych przez ZWiK inwestorowi (*Warunki techniczne Nr... z dnia wydane przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie ul. Brzezińska 86 „A” do celów projektowych i wykonania podłączenia do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej Gminy Tuszyn*) zawiera w swojej treści między innymi następujące sformułowanie: *„Inwestor zobowiązany jest do: (...) Przed rozpoczęciem prac budowlanych uzgodnić i dokonać opłaty do UM w Tuszynie za włączenie do sieci wod.-kanaliz.”*

O tym, iż przedmiotowe opłaty za włączenie do sieci wodociągowej nie mają charakteru dobrowolnego, świadczą mogą ponadto następujące okoliczności:

- Na posiedzeniu w dniu 27 sierpnia 1997 r. Zarząd Miejski w Tuszynie postanowił m.in. o negatywnym zaopiniowaniu podania mieszkanki Wodzina Prywatnego (Gmina Tuszyn) w sprawie zwolnienia z opłaty za włączenie do sieci wodociągowej (dowód: karta nr 15),
- Na posiedzeniu w dniu 4 lipca 2001 r. Zarząd Miejski w Tuszynie postanowił m.in. o odmowie zwolnienia mieszkańca Kruszowa z dopłaty za włączenie się do sieci wodociągowej w Tuszynku Majorackim; o przyjęciu zasady, iż osoby chcące włączyć się do sieci wodociągowej, a które wcześniej dokonały przedpłaty za włączenie do sieci, muszą dopłacić kwotę do wysokości opłaty inwestycyjnej obowiązującej na dzień uiszczenia ostatecznej wpłaty (dowód: karta nr 25).

Z dokumentu *„Budżet Gminy Tuszyn na rok 2006 rok. Dochody – zadania własne”* wynika, iż w 2005 r. Gmina Tuszyn uzyskała 86.075,00 zł tytułem wpływów z opłat za przyłączenia do sieci wodociągowej (dział 750, rozdział 75023, paragraf 0960 wg klasyfikacji budżetowej – otrzymane spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej). Plan budżetu na 2006 r. przewidywał uzyskanie wpływów z tego tytułu na poziomie 206.876,00 zł. (dowód:

karta nr 26). Ze Sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych Gminy Tuszyn za rok 2006 wynika, że w 2006 r. Gmina Tuszyn zrealizowała dochód 120.665,00 zł z zaplanowanych 206.876,00 zł z tytułu ww. opłat. (dowód: karta nr 59)

Zgodnie z par. 10 ust. 1 stosowanego przez ZWiK wzorca umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, w sprawach nieuregulowanych umową, mają zastosowanie przepisy ustawy o zaopatrzeniu w wodę, Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz Kodeksu cywilnego. (dowód: karta nr 35)

Zgodnie z treścią postanowień art. 15 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę *„Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić realizację budowy i rozbudowy urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji, o którym mowa w art. 21 ust. 1”*; ust. 2: *„Realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci”*; ust. 3: *„Koszty zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego pokrywa przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a urządzenia pomiarowe - odbiorca usług”*; ust 4: *„Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług”*.

Przedmiotowe przepisy nakładają na gminę obowiązek zapewnienia realizacji budowy i rozbudowy urządzeń wodociągowych. Niedopuszczalne jest natomiast w przypadku podejmowania tego rodzaju przedsięwzięć, należących – co należy podkreślić - do zadań gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej (art. 7 ust. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym; tj. Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.; zwana dalej: „ustawa o samorządzie gminnym”), uzależnienie włączenia do sieci od współfinansowania jej budowy przez mieszkańców w drodze wprowadzenia przymusu prawnego. Wynika to m.in. z treści ust. 4 cytowanego art. 21 ustawy o zaopatrzeniu w wodę, który zobowiązuje przedsiębiorstwo wodociągowe (w badanym przypadku Gminę Tuszyn) do przyłączenia do sieci nieruchomości osoby ubiegającej się o przyłączenie. Jedyne warunki jakie można postawić osobie przyłączającej się to spełnienie warunków technicznych przyłączenia do sieci. Każdy inny wymóg, w tym w szczególności żądanie wniesienia dodatkowej opłaty na rzecz Gminy, pozostaje bezprawny.

W związku z powyższym Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publicznoprawny

Ustawa o okik należy do dziedziny prawa publicznego. Jako taka chroni interes ogólnospołeczny. W świetle art. 1 ust. 1 ustawy o okik *„ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.”* W czasie postępowania i przy wydawaniu decyzji Prezes Urzędu jest tym samym rzecznikiem interesu publicznego. W rozstrzyganych przez Prezesa Urzędu postępowaniach zasadnym jest zatem ustalenie, czy nastąpiło naruszenie interesu publicznoprawnego.

Interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. Publicznoprawny charakter ustawy oznacza, że nie wszystkie zachowania przedsiębiorców i ich związków, nawet formalnie podlegające literze prawa, uzasadniają uruchomienie przewidzianych przez nią instrumentów. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 29 maja 2001 r., sygn. akt I CKN 1217/98; por. też wyrok z dnia 27 sierpnia 2003 r., sygn. akt I CKN 523/01) publicznoprawny charakter ustawy o okik powoduje, iż znajduje ona zastosowanie wówczas, gdy jest zagrożony lub naruszony interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego. Rynek taki funkcjonować może prawidłowo, gdy zapewniona jest możliwość powstania i rozwoju konkurencji. Za zagrożenie lub naruszenie konkurencji w takim rozumieniu należy uznać, zdaniem Sądu, jedynie takie działania, które dotyczą sfery interesów szerszego kręgu uczestników rynku gospodarczego. Ponieważ do podmiotów funkcjonujących na rynku należą nie tylko przedsiębiorcy ale i konsumenci, naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji konsumentów dotknięta jest sfera interesów szerokiego kręgu konsumentów.

W niniejszej sprawie działanie Gmina Tuszyn oddziałuje w sposób istotny na szeroki krąg odbiorców, w tym konsumentów. O tym, iż sprawa dotyczy interesu publicznego w niniejszej sprawie przesądza fakt, iż kwestionowane opłaty pobierane za przyłączenie się przez konsumenta do istniejącej sieci wodociągowej stosowane jest w sposób powszechny, a tym samym praktyka ta wymierzona jest w każdego potencjalnego odbiorcę, w tym konsumenta, który chciałby przyłączyć swoją nieruchomość do sieci wodociągowej będącej we władaniu Gminy.

Za przyjęciem, iż w niniejszej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego przemawia również fakt, iż przedmiotem umów zawieranych przez ZWiK jest dostarczanie wody. O szczególnym charakterze tego dobra przemawia niewątpliwie fakt, iż ustawodawca wprowadził odrębne regulacje mające na celu zapewnienie ochrony odbiorcom – ustawa o zaopatrzeniu w wodę.

Tym samym zasadne było podjęcie działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów dla zapewnienia ochrony uczestnikom rynku.

Rynek właściwy

Praktyki ograniczające konkurencję ujawniają się na rynku. Z tego względu punktem wyjścia dla rozstrzygnięcia sprawy jest określenie rynku właściwego. Określenie rynku właściwego będzie decydowało o tym, czy przedsiębiorca posiada pozycję dominującą.

Przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości uznawane są przez ich nabywców za substytuty oraz oferowane są na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji (art. 4 pkt 8 ustawy o okik).

Gmina Tuszyn jest właścicielem sieci wodociągowej o łącznej długości 167,4 km. W imieniu Gminy Tuszyn siecią zarządza ZWiK.

Rynkiem właściwym w znaczeniu produktowym, w niniejszej sprawie jest rynek dostaw wody z sieci wodociągowej. Za przyjęciem takiej definicji rynku właściwego przemawia fakt, iż dostawa wody z sieci wodociągowej, nie ma bliskich substytutów.

Zaopatrzenie w wodę z własnej studni głębinowej – nie zawsze technicznie możliwe – wymaga poniesienia znacznie większych nakładów inwestycyjnych niż przyłączenie do istniejącej sieci wodociągowej.

Niezbędnym elementem rynku właściwego jest także jego wymiar geograficzny, oznaczający konieczność wskazania obszaru, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych towarów są jednakowe dla wszystkich konkurentów.

Dla określenia ww. rynku właściwego w wymiarze geograficznym zasadnicze znaczenie ma fakt, iż oceniane w toku niniejszego postępowania działania Gminy Tuszyn dotyczą tej części jej działalności, która związana jest z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb ludności w zakresie dostaw wody z sieci. Definiując zatem rynek w ujęciu produktowym, należy odnieść się do tej właśnie sfery aktywności Gminy. W wymiarze geograficznym właściwy rynek produktowy w tej sprawie ograniczony jest zasięgiem sieci wodociągowej należącej do Gminy.

Uwzględniając powyższe za rynek właściwy w niniejszej sprawie należy uznać lokalny rynek dostaw wody z sieci wodociągowej na terenie Gminy Tuszyn.

Uczestnicy rynku właściwego

Uczestnikiem rynku właściwego po stronie podaży jest Gmina Tuszyn. Gmina jest jednostką samorządu terytorialnego działającą na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Działalność jednostek samorządu terytorialnego podlega rygorom ustawy o okik. W doktrynie podkreśla się, że charakter zadań samorządu terytorialnego oraz specyfika mienia samorządowego nie pozwala uznać tych jednostek za przedsiębiorców w rozumieniu ustawy Prawo działalności gospodarczej. Jednak art. 4 ustawy o okik rozszerza zakres podmiotowy ustawy, włączając do kategorii przedsiębiorców także m. in. osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, organizujące lub świadczące usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej (art. 4 pkt 1 lit. a ustawy o okik).

Stosownie do art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Zadania własne obejmują sprawy m.in. zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków (art. 7 ust. 1 pkt 3 tej ustawy). Stanowią one kategorię zadań użyteczności publicznej. Zgodnie bowiem z art. 9 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym „zadaniami użyteczności publicznej są zadania własne gminy, określone w art. 7 ust. 1, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych”. Należy uznać, iż usługi dostaw wody za pośrednictwem sieci wodociągowej zaspokajają zbiorowe potrzeby ludności. Niewątpliwie, aby potrzeby te były w pełni zaspokojone, usługi te powinny być świadczone nieprzerwanie, na bieżąco. Należy także uznać, iż usługi powyższe są również powszechnie dostępne – każdy potencjalny odbiorca, który spełni określone, powszechnie obowiązujące warunki (np. wypełnienie warunków technicznych), ma wolny dostęp do usług. Sumując przesłanki wskazane w powołanych przepisach należy uznać, iż zaspokajanie potrzeb w zakresie dostaw wody z sieci wodociągowej i odbioru ścieków za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej jest zadaniem użyteczności publicznej.

Tym samym nie ulega wątpliwości, iż Gmina Tuszyn świadcząc usługi o charakterze użyteczności publicznej podejmowane w interesie konsumentów – odbiorców

usług dostaw wody za pośrednictwem sieci wodociągowej, w celu zapewnienia świadczenia dobra o charakterze powszechnym, posiada przymiot przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

Gmina Tuszyn na rynku właściwym działa w warunkach monopolu sieciowego. Granice monopolu sieciowego wyznacza zasięg sieci wodociągowej, której Gmina jest właścicielem lub zarządcą. Gmina Tuszyn jest jedynym dostawcą wody na tym terenie.

Po stronie popytu uczestnikami rynku właściwego są usługobiorcy - w tym głównie konsumenci - z terenu Gminy Tuszyn.

I. Art. 8 ust. 1 ustawy o okik stanowi, że zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez przedsiębiorcę. W szczególności zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 6 zakazem objęte jest narzucanie przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści.

Dla uznania praktyki określonej w tym przepisie za ograniczającą konkurencję, muszą być spełnione łącznie następujące przesłanki:

- 1) pozycja dominująca przedsiębiorcy na rynku właściwym,
- 2) narzucanie przez przedsiębiorcę warunków umowy
- 3) uciążliwy charakter umowy
- 4) osiągnięcie nieuzasadnionych korzyści.

Gmina Tuszyn prowadzi – za pośrednictwem swojej jednostki budżetowej ZWiK, działalność polegającą na zbiorowym zaopatrzeniu w wodę na rynku właściwym. Tym samym Gmina Tuszyn jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o okik, co zostało udowodnione wcześniej.

Rynkiem właściwym w sprawie jest lokalny rynek dostaw wody z sieci wodociągowej na terenie Gminy Tuszyn.

Możliwość stwierdzenia naruszenia przez przedsiębiorcę zakazu stosowania praktyk ograniczających konkurencję, polegających na nadużywaniu pozycji dominującej, uzależniona jest od uprzedniego stwierdzenia, iż przedsiębiorca posiada na tak określonym rynku pozycję dominującą.

Zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy o okik przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów. Domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40 %. W przypadku Gminy Tuszyn jej pozycję rynkową wyznacza okoliczność, iż działa w warunkach monopolu sieciowego i jest jedynym dostawcą usług zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej. Jedyna sieć wodociągowo-kanalizacyjna na terenie Gminy Tuszyn jest eksploatowana przez Gminę Tuszyn. W związku z powyższym należało stwierdzić, iż Gmina Tuszyn posiada pozycję dominującą na rynku właściwym.

Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka została spełniona.

Istotą praktyk ograniczających konkurencję polegających na nadużywaniu pozycji dominującej jest bezprawne nadużycie siły rynkowej przez przedsiębiorcę, prowadzące do ograniczenia samodzielności innych uczestników rynku oraz wymuszenie uczestnictwa w rynku na zasadach narzuconych, z reguły mniej korzystnych niżby to wynikało z działania nieskrępowanych mechanizmów rynkowych w warunkach istnienia konkurencji.

Warunki dostarczania wody z sieci wodociągowej i odprowadzanie ścieków za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Tuszyn określa zawierana przez ZWiK umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków oraz obowiązująca na terenie Gminy Tuszyn *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie* (§ 1 ust. 1 oraz par. 10 ust. 1 wzorca umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzania ścieków – dowód: karty nr 35 oraz 42). Wydawane przez ZWiK, na podstawie par. 29 ww. *Regulaminu*, warunki techniczne przyłącza wodociągowego zobowiązują inwestora (tj. przyszłego odbiorcy usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków) do spełnienia określonych wymagań technicznych projektowanego i wykonywanego przyłącza. Wypełnienie powyższych zobowiązań warunkuje włączenie wybudowanego przyłącza do sieci oraz dostawę wody – zgodnie z par. 29 *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie* (stwierdzającego, iż „Zakład wydaje warunki [przyłączenia do sieci] i przekazuje wnioskodawcy w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wniosku [o wydanie warunków technicznych]”) oraz art. 15 ust. 4 ustawy o zaopatrzeniu w wodę, który mówi, iż „Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie [...]”. Jednak stosowany przez ZWiK formularz warunków technicznych zawiera sformułowanie, iż: „Inwestor zobowiązany jest do: (...) Przed rozpoczęciem prac budowlanych uzgodnić i dokonać opłaty do UM w Tuszynie za włączenie do sieci wod.-kanaliz.” Także stosowany przez ZWiK formularz *Wniosku o zawarcie umowy na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* potwierdza, iż do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę konieczne jest wniesienie stosownej opłaty za włączenie do sieci, mówiąc: „Do zawarcia umowy konieczne jest przedstawienie następujących dokumentów: dowód wpłaty inwestycyjnej z kasy Urzędu Miasta”. Określone w ten sposób wzajemne zobowiązania stron w zakresie procedury przyłączenia nieruchomości odbiorcy do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej wywodzić należy z warunków samej umowy zbiorowego zaopatrzenia w wodę i/lub odprowadzania ścieków oraz będącego jej częścią *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków*. Wynikający z tej umowy warunek spełnienia przez odbiorcę określonych przez ZWiK warunków technicznych – w zakresie obowiązku wpłacenia opłaty za włączenie do sieci – jest w opinii Prezesa Urzędu uciążliwy dla odbiorców oraz przynosi nieuzasadnione korzyści Gminie Tuszyn. Ze sprawozdania Gminy Tuszyn z wykonania planu dochodów budżetowych Gminy Tuszyn za rok 2006 wynika, że w 2006 r. Gmina Tuszyn zrealizowała dochód 120.665,00 zł z zaplanowanych 206.876,00 zł z tytułu ww. opłat. Stanowi to dowód, iż oceniana praktyka była stosowana również w roku 2006. (dowód: karta nr 59)

Wprowadzona przez Gminę Tuszyn jednorazowa opłata za podłączenie nieruchomości do istniejącej gminnej sieci wodociągowej nie znajduje żadnych podstaw prawnych. Nie ma ona, co należy wyraźnie podkreślić, cech świadczenia podatkowego. Wynika to choćby z faktu, że nie jest ona w sensie prawnym opłatą „przymusową”. Przymus jej wniesienia wynika z innych czynników, o charakterze pozaprawnym. Opłacie tej towarzyszy niewątpliwie, co do zasady, także pewien przymus życiowy. Korzystanie przez mieszkańców z takich urządzeń komunalnych jak wodociągi czy sieć kanalizacyjna jest bowiem dość oczywistą koniecznością. Z tego też powodu opłaty tej nie można uznać za świadczenie

dobrowolne. Kwestionowana opłata ma cechy jednostronnie narzuconej mieszkańcom daniny publicznej, ukrytej pod postacią udziału we wspólnej inwestycji. Została wprowadzona przy wykorzystaniu władztwa publicznego Gminy i była pobierana w związku z samym faktem przyłączenia nieruchomości do urządzenia komunalnego i zawarciem umowy o zaopatrzenie w wodę. Nie można jej zatem traktować jako należności o charakterze cywilnoprawnym, towarzyszącej świadczeniu usług na podstawie umowy zawieranej między dwiema równorzędnymi stronami, korzystającymi z wolności kontraktowej. Tym samym ma ona charakter opłaty narzuconej przez Gminę.

Druga przesłanka została udowodniona.

W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Najwyższego od dawna ugruntował się pogląd, iż jednostronne nakładanie na obywateli jakichkolwiek obowiązków, w tym opłat, nie jest dopuszczalne bez wyraźnego upoważnienia ustawowego. Ma on obecnie mocną normatywną podstawę w Konstytucji RP. Z przepisu art. 84 Konstytucji RP, zamieszczonego w ramach regulacji dotyczących środków ochrony wolności i praw człowieka i obywatela, wynika bowiem, że obywatel jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych przewidzianych wyłącznie ustawą. Nie ma przepisów ustawowych, które upoważniałyby Gminę do wprowadzenia takich opłat w drodze regulacji prawnych powszechnie obowiązujących. Żadna ustawa nie upoważnia Gminy generalnie do nakładania na jej mieszkańców danin publicznych.

W sprawie o podobnym stanie faktycznym, jednakże w innym stanie prawnym obowiązującym przed wejściem w życie ustawy od zaopatrzenia w wodę, wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 sierpnia 1993 r., sygn. akt SA/Wr 841/93 (ONSA 1995, nr 1, poz. 7), w którym to opowiedział się za dopuszczalnością ustalania przez Radę Gminy zasad dobrowolnego udziału mieszkańców w realizacji gminnych zadań inwestycyjnych. Podkreślił jednakże przy tym, że udział ten może być wyłącznie dobrowolny. Sąd wyraził pogląd, że przy założeniu pełnej dobrowolności udziału mieszkańców w realizacji zadań inwestycyjnych gminy, niedopuszczalne jest stosowanie bezpośrednich lub pośrednich środków przymuszających. Nie mają one podstaw w obowiązujących przepisach prawa. Zaprezentowane stanowisko potwierdzają również wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z roku 2002 i 2006 (sygn. akt. I SA 114/2002, I SA 2793/2001 oraz II OSK 730/2006).

Powyższa analiza prowadzi do wniosku, że przyjęte przez Gminę Tuszyn zasady i tryb przyłączania do sieci wodociągowej i zawierania umów o zborowe zaopatrzenie w wodę nowych podmiotów uregulowane zostały niezgodnie z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Ponieważ zaś uchwały i praktyka Gminy w tej kwestii nie miały podstaw w obowiązujących przepisach prawa, tym samym narzucony usługobiorcom dodatkowy obowiązek finansowy ma niewątpliwie uciążliwy dla nich charakter. Doszło tutaj do narzucenia przez Gminę Tuszyn uciążliwych warunków umowy w zakresie przyłączenia do istniejącej sieci wodociągowej i dostawy wody. Tym samym Prezes Urzędu stwierdził, że trzecia przesłanka została spełniona.

Kolejną przesłanką niezbędną do uprawdopodobnienia naruszenia art. 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o okik jest ustalenie, że podlegające ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienie umowne przynoszą Przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści. Nieuzasadnione korzyści uzyskiwane przez dominanta powinny odpowiadać narzucanym odbiorcy uciążliwym warunkom umowy. Korzyści wówczas można uznać za nieuzasadnione, jeżeli na tle umowy stwarzają przedsiębiorcy sytuację korzystniejszą aniżeli taka, która odzwierciedla

ekwiwalentność w danym i podobnych stosunkach umownych. Orzecznictwo stoi na stanowisku, że korzyści te powinny być osiągnięte kosztem kontrahenta i pozostawać w normalnym związku przyczynowym z narzuconymi kontrahentowi uciążliwymi warunkami umów.

Przyjęte przez Gminę Tuszyń zasady wyrażania zgody na przyłączenie do istniejącej sieci wodociągowej nowego podmiotu były dla Gminy źródłem nieuzasadnionych korzyści. Pozwalały one na uzyskiwanie dodatkowych dochodów, poprzez wprowadzenie w drodze kolejnych uchwał obowiązku wnoszenia przez konsumentów dodatkowej, nie przewidzianej przepisami prawa, opłaty za przyłączenie do sieci. Podkreślić w tym miejscu należy, że brak jest generalnego upoważnienia do wprowadzania opłat o charakterze publicznoprawnym przez Gminę w sytuacji gdy nie mają one umocowania w przepisach prawa (umocowania ustawowego). Pojawienie się przymusu czyni tę opłatę daniną publiczną, jednostronnie narzuconą. Taki właśnie charakter ma opłata wprowadzona kwestionowanymi uchwałami oraz przyjętą praktyką. Postępowanie Gminy jest w tej części niezgodne z postanowieniami ustawy o zaopatrzeniu w wodę.

Dokonując tej oceny Prezes Urzędu wziął pod uwagę, że osiąganie zysku nie jest jedynym wskaźnikiem nieuzasadnionych korzyści. Źródłem nieusprawiedliwionego wzbogacenia się mogą być również korzyści rozumiane jako pozytywne następstwo związku gospodarczego będącego wynikiem użycia siły rynkowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1998 r. sygn. akt I CKN 702/97). W tym przypadku uzyskiwanie od mieszkańców dochodów bez podstawy prawnej jest sposobem gromadzenia dodatkowych środków na inwestycje wodociągowo-kanalizacyjne.

Ponieważ przyjęte w uchwale Gminy postanowienia odnośnie obowiązku wnoszenia dodatkowych opłat za przyłączenie do sieci wodociągowej noszą znamiona naruszenia przepisów prawa, a Prezes Urzędu stwierdził, że mają one charakter czerpania nieuzasadnionych korzyści z faktu ich wprowadzenia, Prezes Urzędu stwierdza, że czwarta przesłanka została spełniona.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w pkt. I sentencji.

II. Stosownie do art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy o okik, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenie kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 5 ustawy o okik, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7 tej ustawy, lub naruszenia zakazu określonego w art. 8 tej ustawy.

Zgodnie z art. 104 ustawy o okik przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów tej ustawy. Wysokość nałożonej kary powinna spełniać również funkcję prewencyjną, tj. zapobiegać w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy antymonopolowej, a także represyjną, tzn. stanowić reperkusję za jej naruszenie. W zależności od stopnia naruszenia przepisów ustawy, ustala się funkcję prewencyjną lub represyjną za wiodącą.

W punkcie I sentencji niniejszej decyzji uznano za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy o okik praktykę Gminy

Tuszyn polegającą na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku dostaw wody za pośrednictwem sieci wodociągowej na terenie Gminy Tuszyn.

W 2006 r. Gmina Tuszyn osiągnęła przychód w wysokości 31 038 624,07 zł (dowód: karta nr 65), z czego dochód własny Gminy (tj. bez dotacji i subwencji) wyniósł 26.645.752,95 zł (słownie: dwadzieścia sześć milionów sześćset czterdzieści pięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt dwa 95/100 złote, karta nr 56-66). 10% kwoty przychodu, a więc maksymalna kara, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorcę wynosi 3 103 862,40 zł (słownie: trzy miliony sto trzy tysiące osiemset sześćdziesiąt dwa 40/100 złote).

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął pod uwagę, iż stosowana przez Gminę Tuszyn praktyka ograniczająca konkurencję ma charakter eksploatacyjny, polega na wykorzystaniu posiadanej silnej pozycji rynkowej kosztem słabszych uczestników rynku, w efekcie czego zagrożony jest interes publicznoprawny. Niedozwolone działania stosowane przez Gminę jest wymierzone we wszystkich kontrahentów, w tym także konsumentów, którzy są najsłabszymi ogniwami obrotu gospodarczego. Prezes Urzędu wziął ponadto pod uwagę długotrwałość stosowania stwierdzonych praktyk. Wpływ na wymiar kary miała również okoliczność osiągnięcia przez Gminę w tym czasie finansowych korzyści oraz fakt pojawiania się skarg konsumenckich w tej sprawie. Jednocześnie organ antymonopolowy uwzględnił fakt, że Gmina Tuszyn nie dopuściła się wcześniej naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Miarkując wymiar kary wzięto pod uwagę wysokość dochodów własnych Gminy ujętych w kategorii dochody z majątku gminy oraz tzw. pozostałe dochody (np. uzyskane przez gminne jednostki budżetowe, odsetki od lokat, odsetki od nieterminowo wpłaconych należności, spadki i darowizny na rzecz gminy, dochody z grzywien i kar pieniężnych, inne dochody należne gminie oraz 5 % dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej), gdyż właśnie wśród nich znajdują się dochody związane z prowadzona przez Gminę działalnością gospodarczą.

W związku z powyższym Prezes Urzędu ustalił wysokość kary na kwotę 13.320,00 zł (słownie: trzynaście tysięcy trzysta dwadzieścia złotych).

W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona w wysokości ok. 0,4 % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy o okik oraz 0,5% maksymalnego wymiaru kary, jeśli przyjąć za podstawę wymiaru karu wysokość dochodów własnych Gminy Tuszyn osiągniętych w 2006 r. Prezes Urzędu, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk ograniczających konkurencję na rynku uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna w szczególności spełnić funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy antymonopolowej. Niniejsza kara jest nakładana na gminę, a negatywne konsekwencje tego mogą godzić w całą zbiorowość składającą się tą jednostkę samorządu, co także zostało uwzględnione przy ustalaniu wysokości kary. Wobec powyższego orzeczono jak w pkt II sentencji.

Zgodnie z art. 105 ust. 4 ustawy o okik karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000

W dniu 21 kwietnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 660) na podstawie której straciła moc ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080, ze zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119; Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1834). Jednakże zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16

lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206) do postępowań wszczętych przed dniem 21 kwietnia 2007 r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu – Delegatury w Łodzi.

*Z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów*

Dyrektor Delegatury w Łodzi

Iwona Bielska

Otrzymuje:
Gmina Tuszyn
Urząd Miasta w Tuszynie
Ul. Piotrkowska 2/4
95-080 Tuszyn